מי השלוח — מסכת עדיות

(עדיות ד.) בַּמִּשְׁנָה, הוּא הָיָה אוֹמֵר הָאָב זוֹכֶה לִבְנוֹ בַּחֲמִשָּׁה דְּבָרִים בַּנּוֹי בַּכֹּחַ בָּעֹשֶׁר בַּחָכְמָה וּבַשָּׁנִים וּמִסְפֵּר הַדּוֹרוֹת לְפָנָיו וְהוּא הַקֵּץ אַף עַל פִּי שֶׁנֶּאֱמַר "וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אוֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה" וְנֶאֱמַר "וְדוֹר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הֵנָּה". הִנֵּה כְּתִיב (תהלים קי"ט,פ"ט) "לְעוֹלָם ה' דְּבָרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמָיִם", הַיְינוּ לְעוֹלָם אַף עַל פִּי שֶׁנִּרְאֶה לְעַיִן אֱנוֹשִׁי כְּדָבָר מְפוֹרָשׁ שֶׁאֵין לְהַעֲמִיק וּלְחַדֵּשׁ עוֹד בְּדְבַר הַש"י, מֵאַחַר שֶׁנֶּאֶמְרוּ בְּפֵירוּשׁ, מִכָּל מָקוֹם דִּבְרֵי הַש"י הֵם תָּמִיד בְּיָדוֹ וּכְפִי רְצוֹנוֹ כֵּן יָאִיר בְּלִבּוֹת בְּנֵי אָדָם. וְהִנֵּה הָאָב זוֹכֶה לִבְנוֹ בַּחֲמִשָּׁה דְּבָרִים וְהַחֲמִשָּׁה דְּבָרִים הָהֵם שֶׁנִּחְשְׁבוּ כָּאן הֵם כּוֹלְלִים כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁבָּעוֹלָם וּלְכָל הַטּוֹבוֹת הָאֵלֶּה יוּכַל הָאָדָם לָבוֹא מִכֹּחַ הָאָב שֶׁמָּצוּי בּוֹ, כִּי מֵאַחַר שֶׁהַבֵּן תִּגְדַּל מִכֹּחַ הָאָב יִתָּכְנוּ כָּל טוֹבוֹת הָאָב לְהִמָּצֵא בּוֹ בְּלִי מִגְרַעַת, וְאִם כֵּן הָיָה מֵהַצּוֹרֶךְ שֶׁיֵּילֵךְ דּוֹר אַחַר דּוֹר שָׁוֶה בְּשָׁוֶה, וְעַל זֶה נֶאֱמַר בַּמִּשְׁנָה, וּמִסְפֵּר הַדּוֹרוֹת לְפָנָיו, וּמִסְפַּר הַדּוֹרוֹת הַיְינוּ גִּידּוּל וְהִתְחַדְּשׁוּת לְהִתְפַּשֵּׁט אֵיזֶה דָּבָר טוֹב בְּיֶתֶר שְׁאֵת, וְאֵיךְ יְסוּדְּרוּ כָּל אֵלּוּ הַטּוֹבוֹת בְּהָאָדָם, זֹאת הִיא לְפָנָיו הַיְינוּ לִפְנֵי הַש"י, כִּי מִזֶּה יָבֹא שֶׁהַבֵּן יָכוֹל לְהַגְדִּיל בְּכֹחוֹ יוֹתֵר מֵהָאָב לִפְעָמִים, אוֹ שֶׁלֹּא יִמָּצֵא כָּל טוּב הָאָב בְּהַבֵּן, וְהוּא מֵחֲמַת שֶׁהַש"י יָכוֹל לְהוֹסִיף לָאָדָם עַל כֹּחַ הַנִּמְצָא בּוֹ עַד שֶׁיֵּצֵא לַפּוֹעַל בְּהִתְפַּשְׁטוּת, אַף שֶׁזֶּה הַכֹּחַ הָיָה גַּם אֵצֶל אָבִיו אַךְ אֵצֶל אָבִיו הָיָה כָּמוּס בִּנְקוּדָּה קְטַנָּה, וְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יִתְפַּשֵּׁט אוֹתוֹ בְּהַבֵּן שֶׁיֵּצֵא לַפּוֹעַל בְּיֶתֶר שְׁאֵת וָעוֹז מֵאָבִיו. וְזֶה פֵּירוּשׁ אַף עַל פִּי שֶׁנֶּאֱמַר "וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אוֹתָם", הַיְינוּ שֶׁיִּהְיֶה נִרְאֶה שֶׁדְּבַר הַש"י הָיָה מְפוֹרָשׁ מִכָּל מָקוֹם נֶאֱמַר "לְעוֹלָם ה' דְּבָרְךָ נִצָּב בַּשָּׁמָיִם", הַיְינוּ בִּרְצוֹנוֹ הֵבִין לַכֹּל כִּי בְּרד"ו נִשְׁלַם הַשִּׁעְבּוּד, כֵּן יוּכַל הַש"י לְהַגְדִּיל כָּל דָּבָר כִּרְצוֹנוֹ אַף שֶׁנִּרְאֶה כִּי חֵלֶק חוֹק לַדָּבָר, מִכָּל מָקוֹם יָכוֹל בְּרַחֲמָיו לְהַגְדִּילָהּ כְּפִי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ.